

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01701	Lecer e turismo deportivo	1c	6
P02G050V01702	Xestión e organización dos sistemas deportivos II	1c	6
P02G050V01801	Actividades físicas e de aventura no medio natural	2c	6
P02G050V01905	Actividades físicas de lecer	1c	6
P02G050V01906	Especialización en deportes colectivos	1c	6
P02G050V01907	Especialización en deportes individuais	1c	6
P02G050V01908	Exercicio físico para persoas maiores	1c	6
P02G050V01909	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas	1c	6
P02G050V01910	Programas de exercicio físico e benestar	1c	6
P02G050V01911	Psicoloxía do adestramento deportivo	1c	6
P02G050V01981	Prácticas externas: Practicum	2c	18
P02G050V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lecer e turismo deportivo**

Materia	Lecer e turismo deportivo			
Código	P02G050V01701			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Profesorado	Rial Fernández, Ramón Benigno Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	rrial@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	España está entre os principais destinos turísticos mundiais. Ademais, o sector turístico é un dos recursos económicos máis importantes do país. Aspectos como o desenvolvemento económico e tecnolóxico dos últimos cincuenta anos, a mellora na calidade de vida e esperanza en países desenvolvidos ou o aumento do tempo libre, xerou unha cultura de lecer onde o turismo, xunto coa actividade física e o deporte, xogan un papel fundamental. Dentro do turismo, atopamos hoxe en día unha tendencia xeral á búsqueda de vacacións activas ou un entretemento programado para encher o tempo de lecer. Neste senso, o ámbito da actividade física e o deporte, convertéronse nun marco ideal para cubrir esta demanda. Con esta materia, se pretende dar a coñecer ó alumnado outra posible área profesional dando a coñecer as bases que definen a estrutura e funcionamento do turismo en xeral, e as aportacións que dende a actividade físico-deportiva podemos ofrecer ó mesmo en particular.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber • saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	• saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	• saber • saber facer
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	• saber • saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	• saber • saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber • saber facer
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	• saber • saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG4

Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	CG6
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	CG20
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	CG21
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	CG22
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	CG23
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	CE21
Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	CE22
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2

Contidos

Tema	
TEMA 1: Fundamentos teóricos do lecer e o turismo deportivo	<ul style="list-style-type: none"> - Interrelación entre deporte e turismo - Achegas do deporte ao turismo e viceversa - Creatividade na xestión turística-deportiva - Deporte, turismo e medio ambiente
TEMA 2: Actividades de lecer e deporte no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades físico-deportivas de baixo impacto económico: turismo rural, actividades en espazos naturais e turismo, actividades de aventura e turismo, actividades de neve e turismo (perfil do turista ou practicante, xestión e organización, impacto ambiental) - Actividades físico-deportivas de alto impacto económico: caza e turismo, golf e turismo, actividades náuticas e turismo, eventos deportivos e turismo (perfil do practicante, xestión e organización, impacto ambiental)
TEMA 3: A organización e dirección de actividades de lecer e deporte no sector turístico: turismo rural, turismo náutico, turismo deportivo, turismo de aventura e turismo en complexos hoteleiros	<ul style="list-style-type: none"> - Ordenación e regulamentación turística: <ul style="list-style-type: none"> .Decretos .Leis .Subvencións - Guía para o desenvolvemento dun proxecto de actividades de lecer e deporte no sector turístico: <ul style="list-style-type: none"> .Iniciación .Planificación .Execución .Seguemento e control .Peche - Xestión de instalacións deportivo-turísticas - Xestión de eventos deportivos - Creación de empresas de servizos deportivos - Creación de departamentos de turismo deportivo nas axencias de viaxe - Etc.
TEMA 4: Animación deportiva no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Funcións. - Ferramentas - Condicións de traballo - Ocupacións de traballo - Etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	17	4	21
Resolución de problemas	6	23	29
Seminario	0	10	10
Traballo tutelado	2	24	26
Prácticas autónomas a través de TIC	18	34	52
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	1	2
Informe de prácticas	2	1	3
Traballo	7	0	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai a realizar o estudante.
Resolución de problemas	O alumnado, en base as premisas plantexadas previamente polo profesor, busca solucións, fai propostas ou resolve exercicios. Estas actividades se desenvolverán no seminario 3 de informática.
Seminario	Consultas que o alumnado mantén co profesor para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O alumno, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou investigacións, memorias, resúmenes de lecturas, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/dos estudantes que inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o curso académico. Para a consulta do seu horario de titorías e lugar das mesmas deberá consultarse a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
Resolución de problemas	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o curso académico. Para a consulta do seu horario de titorías e lugar das mesmas deberá consultarse a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
Prácticas autónomas a través de TIC	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o curso académico. Para a consulta do seu horario de titorías e lugar das mesmas deberá consultarse a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
Traballo tutelado	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o curso académico. Para a consulta do seu horario de titorías e lugar das mesmas deberá consultarse a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	40	CG2 CG4 CG6 CG13 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CE22
Informe de prácticas	10	CG2 CG4 CG6 CG12 CG20 CG21 CG22 CG23 CG26 CE21

Traballo	Actividade de aplicación dos coñecementos e situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvese a través das TIC de maneira autónoma tanto presencialmente como fora da aula. Os alumnos deberán aportar a documentación dos traballos realizados. Os alumnos, en grupos de 4, deberán presentar un traballo final. As pautas e directrices deste traballo serán facilitadas polos profesores da materia. Haberá que chegar a unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10.	50	CG12 CG13 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CG25 CG26 CE21 CE22
----------	---	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos ó 80% das prácticas nas horas de aula (traballos tutelados e prácticas autónomas a través das TIC) como requisito previo para poder superar a materia. Rexistrárase a participación activa nestas sesións prácticas mediante una planilla de control de asistencia.

A calificación final da materia resultará da ponderación dos 3 apartados da avaliación, e será requisito imprescindible para superar a materia ter aprobadas as tres partes (chegar a unha puntuación mínima de 5 puntos sobre un máximo de dez). O alumno que non supere algún dos apartados da avaliación obterá unha calificación final de suspenso; en todo caso a nota das partes que teña superadas se lle gardará na convocatoria seguinte de xullo.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Os alumnos que non cumpriran o requisito de asistir polo menos ó 80% de asistencia as prácticas de aula deberán presentar os traballos tutelados e o proxecto final da materia de xeito individual na convocatoria de xullo, así como facer o exámen teórico tipo test

Recoméndase a asistencia as clases teóricas.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Jiménez Martín, Pedro J., Deporte y turismo, Síntesis, 2011, Madrid

VV.AA., 50 años de turismo español, Centro de estudios Ramón Areces, 1999,

Bibliografía Complementaria

Rebollo, S. y Latiesa, M., Salidas profesionales en el campo del turismo deportivo, Instituto Andaluz del Deporte, 2002,

Del Alcázar Martínez, B., Los canales de distribución en el sector turístico, Esic, 2002,

Rebollo, S., Curso sobre deporte, turismo y medio ambiente, Instituto Andaluz del Deporte, 2002,

Soria, M.A. Y cañellas, A., La animación deportiva, Inde, 1991,

VV.AA., Enciclopedia del turismo, Síntesis, 2002,

Puertas, X. y Font, S., Juegos y actividades deportivas para la animación turística, Síntesis, 2002,

Reguero, M., Ecoturismo, Bosch, 1994,

VV.AA., Deporte y naturaleza, Talasa, 2001,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Actividades físicas de lecer/P02G050V01905

Actividades físicas e de aventura no medio natural/P02G050V01801

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Xogo motor/P02G050V01105

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Fundamentos dos deportes individuais/P02G050V01304

Actividade física e deporte adaptado/P02G050V01601

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501
Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603
Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604
Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión e organización dos sistemas deportivos II**

Materia	Xestión e organización dos sistemas deportivos II			
Código	P02G050V01702			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Lago Filgueira, José Ángel			
Profesorado	Lago Filgueira, José Ángel			
Correo-e	jal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber facer • Saber estar / ser
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	• saber facer • Saber estar / ser
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber facer • Saber estar / ser
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG2 CG4 CG12 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25

2. Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG14 CG21 CG22 CG25
3.- Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte	CG12 CG13 CG14 CG26 CE26

Contidos

Tema	
1. Planificación e organización no deporte	Políticas deportivas, financiamento, contratación, normativa, lexislación, planificación, xestión, programación, RR.HH, subvencións, convenios.
2. Planificación dos espazos deportivos	Contextualización, familiarización cos conceptos fundamentais e a súa planificación.
3. Os espazos e equipamentos deportivos	Concepto e tipos, normativa aplicable, censos, pavimentos, mantemento.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Traballo tutelado	10	0	10
Resolución de problemas de forma autónoma	26	39	65
Exame de preguntas obxectivas	0.3	0	0.3
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	7.5	9
Informe de prácticas	9.5	0	9.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante, as cales serán contrastadas na aula co conxunto dos alumnos ou soamente polo profesor.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado.
Traballo tutelado	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de forma autónoma	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26

Traballo tutelado	Probas de resolución que expón o profesor para a aprendizaxe de contidos.	10	CG12 CG13 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE26
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliación das competencias adquiridas que constará preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre varias opcións.	15	CG12 CG13 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	CG12 CG13 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE26
Informe de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos. Deseño de construcións que elabora o alumno sobre cuestións expostas na aula.	10	CG2 CG4 CG14 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE26

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da materia resultará da ponderación do tres probas de avaliación, (test, Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma e probas de resposta longa, de desenvolvemento). Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas as tres partes. O alumno/a que non realice algunha das tres probas de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase mediante un exame tipo test (60%) e probas de desenvolvemento e prácticas de contidos teóricos (60%), ou test sobre o (100%).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mestre,J.; García,E., La gestión del deporte municipal, Primera edición, INDE, 1997, Barcelona

Mestre,J., La planificación deportiva. Teoría y Práctica, Segunda edición, INDE, 1997, Barcelona

Mestre,J.;Brotons,J., La gestión deportiva: clubes y federaciones, Primera edición, INDE, 2002, Barcelona

www.csd.mec.es, Portal del Consejo Superior de Deportes (CSD),

Paris,F., La planificación estratégica en las organizaciones deportivas, Primera edición, Paidotribo, 1998, Barcelona

Paramio, J.L. y otros, Manual de Equipamientos e instalaciones deportivas, Primera edición, Síntesis, 2010, Madrid

Bibliografía Complementaria

<http://www.rbi.es/info-profesional/publicaciones-construccion/instalaciones-deportivas-xxi/>, Instalaciones Deportivas XXII, Editor Iñaki Lasa,

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades físicas e de aventura no medio natural**

Materia	Actividades físicas e de aventura no medio natural			
Código	P02G050V01801			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Prieto Lage, Iván Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego Gutierrez Santiago, Alfonso Prieto Lage, Iván			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es ivanprieto@uvigo.es			
Web	http://http://fcced.uvigo.es/gl/			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	• saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	• saber • saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	• saber
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	• saber • saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será capaz de coñecer e comprender os factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG18
O alumnado será capaz de coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional das actividades no medio natural	CG13 CE22
O alumnado será capaz de identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas das actividades no medio natural	CE25 CE26
O alumnado será capaz de coñecer e comprender os fundamentos das actividades na natureza	CG26 CE1
O alumnado será capaz de identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas na contorna natural	CE26 CE29

O alumnado será capaz de deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	CG15 CE25
O alumnado será capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade no medio natural	CG9 CE26 CE29
O alumnado será capaz de actuar dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
O alumnado será capaz de mostrar habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	CG25
O alumnado será capaz de adaptarse as novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma	CG26

Contidos

Tema	
1. Fundamentos teóricos das actividades físicas no medio natural: orientación e bases cartográficas, planificación de itinerarios, seguridade, e outros fundamentos teóricos relacionados.	1.1. Fundamentos teóricos 1.1.1. Concepto de Actividades Físicas no medio Natural 1.1.2. Xeneralidades 1.1.2.1. Que son as AFMN 1.1.2.2. Organización e regulación das AFMN

2. Actividades físico deportivas no medio natural:
- 2.1. Sendeirismo e montañismo
 - 2.1.1. Montañismo e trekking: concepto e lugar na evolución dos deportes de montaña
 - 2.1.2. Medio ambiente de montaña
 - 2.1.3. Metereoloxía
 - 2.1.4. Formación técnica
 - 2.1.5. Preparación e desenvolvemento dunha actividade
 - 2.1.6. Orientación e cartografía
 - 2.1.7. Técnicas de acampada e vivac
 - 2.1.8. Seguridade
 - 2.1.9. Desenvolvemento profesional
 - 2.2. Orientación
 - 2.2.1. Introducción á orientación: xeneralidades
 - 2.2.2. Representación gráfica e interpretación de debuxos ou esquemas
 - 2.2.3. Cartografía. Introducción á interpretación de mapas elaborados (topográficos e/ou de orientación).
 - 2.2.4. Utilización do compás
 - 2.2.5. Orientación.
 - 2.2.6. Aplicación no ámbito educativo
 - 2.2.7. Organización de actividades de orientación e seguridade.
 - 2.3. Técnicas de aire libre
 - 2.3.1. Actividades Físicas no Medio Natural. Xeneralidades
 - 2.3.2. Ámbitos de aplicación das Actividades ao aire libre
 - 2.3.3. Aplicación ao ámbito escolar
 - 2.3.4. AFMN. Contorna profesional
 - 2.3.5. Organización de actividades e seguridade
 - 2.4. Escalada e técnicas con cordas
 - 2.4.1. Introducción á escalada: xeneralidades (tipos)
 - 2.4.2. Aspectos técnicos da escalada
 - 2.4.3. Cabuxería.
 - 2.4.4. Seguridade: normas básicas
 - 2.4.5. Aplicación no ámbito escolar
 - 2.5. Organización de actividades
 - 2.5.1. Organización dun proxecto de actividades no medio natural
 - 2.5.2. Organización dunha ruta de sendeirismo. Seguridade
 - 2.5.3. Organización de AFAMN na educación non formal
 - 2.5.4. Organización de AFAMN na educación formal
 - 2.6. Bicicleta de montaña
 - 2.6.1. A bicicleta e o ciclismo
 - 2.6.2. Conducir e circular en bicicleta. Normas de seguridade
 - 2.6.3. Axuste e mantemento da bicicleta
 - 2.6.4. Mecánica da bicicleta
 - 2.6.5. Rutas en bicicleta de montaña. Seguridade
 - 2.6.6. Actividades recreativas en bicicleta de montaña. Organización e seguridade
 - 2.7. Outras actividades de aventura no medio natural
 - 2.7.1. Introducción ao tiro con arco
 - 2.7.2. Introducción ao surf
 - 2.7.3. Seguridade: normas básicas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	25	50	75
Traballo tutelado	4	2	6
Resolución de problemas de forma autónoma	4	4	8
Seminario	1	2	3
Estudo de casos	4	4	8
Aprendizaxe-servizo	4	2	6
Lección maxistral	10	10	20
Exame de preguntas obxectivas	1	8	9
Traballo	1	9	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	O carácter da materia fai necesario que o alumno/a asista, polo menos, ao 80% das prácticas de laboratorio para poder puntuar as mesmas.
Traballo tutelado	Registro e análise dunha ruta por Galicia. Exportación das rutas a wikiloc, análise MIDE e valoración dos requerimentos energéticos e condicionais. Elaboración dun informe da ruta
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización e análise de rutas polo Campus de Pontevedra seguindo un calendario continuo. Elaboración dun informe físico-condicional da ruta.
Seminario	Asistencia e participación activa nos dous seminarios da materia.
Estudo de casos	Resolución de estudos de caso na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor
Aprendizaxe-servizo	Densenrolar actividades de concienciación mediambiental e modificación da realidade no contexto próximo.
Lección maxistral	O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións practicas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (http://www.uvigo.es/faitic), co que poderá realizar un seguimento parcialmente on-line da materia. - Organización da docencia: As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas individuais na aula de clase.
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas individuais ou en pequenos grupos nas instalacións e na contorna da Facultade
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas individuais ou en pequenos grupos na aula de clase ou en titorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas individuais no propio medio natural onde se fagan ditas prácticas.
Seminario	Resolución de dúbidas individuais na sala de informática.
Estudo de casos	Resolución de dúbidas individuais ou en pequenos grupos na aula de clase ou en titorías.
Aprendizaxe-servizo	Resolución de dúbidas individuais ou en pequenos grupos na aula de clase ou en titorías.
Probas	
	Descrición
Traballo	Resolución de dúbidas individuais ou en pequenos grupos na aula de clase ou en titorías.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	É necesario asistir, polo menos, ao 80% das prácticas para poder puntuar esta parte da avaliación. Como son 12 prácticas haberá que asistir a un mínimo de 10.	15	CG9 CG13 CG15 CG24 CG25 CG26 CE1 CE22 CE25 CE26 CE29

Seminario	Asistencia e participación activa.	5	CG9 CG15 CG25 CG26 CE1
Aprendizaxe-servizo	Rexistros e análise por parellas dunha ruta por Galicia. Exportación das rutas a wikiloc, análise MIDE e valoración de requerimentos enerxéticos e condicionais. Elaboración dun informe da ruta. Realización e análise de rutas polo Campus de Pontevedra seguindo un calendario continuo.	30	CG15 CG24 CG25 CG26 CE1 CE25
Exame de preguntas obxectivas	Hai que ter superado o exame teórico para aprobar a materia.	50	CG9 CG13 CG15 CG24 CG25 CG26 CE1 CE22 CE25 CE26 CE29

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante exame ou segundo establece a guía docente).

a) Na convocatoria do segundo semestre (maio) o exame terá unha valoración do 50%, a metodoloxía "aprendizaxe-servizo" un 30%, os seminarios un 5% e a participación activa nas sesións prácticas un 15% (deberán asistir como mínimo ao 80% das sesións prácticas). Os alumnos que non cumpran o 80% de asistencia práctica, deberán realizar un exame práctico e/ou se incluírá unha pregunta/s extras de desenvolvemento no exame tipo test. É indispensable superar o exame teórico, o práctico (se fora o caso) e o traballo da materia cunha cualificación mínima de 5 puntos en cada un para aprobar a materia.

b) De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo. Nesta convocatoria (xuño-xullo) e na de fin de carreira (setembro) o exame terá unha valoración do 65% e a metodoloxía "aprendizaxe-servizo" un 35%. Gardaranse as notas do exame e traballo da convocatoria de maio se fose o caso.

c) As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BERNAL RUIZ, J., Organización de campamentos en la escuela, Wanceulen, 2002, Sevilla

COLORADO, J, Montañismo y Trekking. Manual completo, Manuales Desnivel, 2010, Madrid

EEAM, Escuela Española de alta montaña. Certificado de iniciación al montañismo, Barrabés editorial, 2001, Huesca

Granero Gallegos, A., Baena Extremera, A., Actividades físicas en el medio natural: Teoría y práctica para la Educación Física, Wanceulen, 2010, Sevilla

MILSON, F., El libro de la bicicleta de montaña: mantenimiento y reparación, OMEGA, 2009, Barcelona

MURCIA, M., Prevención, seguridad y autorescate, Desnivel editorial, 2001, Madrid

SANTOS PASTOR, M. L., Las actividades en el medio natural en la educación física escolar, Wanceulen, 2002, Sevilla

VARIOS, Señalización de Senderos, FEDME, 2009,

VIGO, M., Manual para dirigentes de campamentos organizados, Stadium, 2005, Buenos Aires

Bibliografía Complementaria

Rojas Pedregosa, P., La bicicleta y su desarrollo práctico en Educación Secundaria, Wanceulen, 2016, Sevilla

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Actividades físicas de lecer				
Materia	Actividades físicas de lecer			
Código	P02G050V01905			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	• saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• Saber estar / ser
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	• saber facer
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	• saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	• saber facer
CE27	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades físico-deportivas recreativas para toda a poboación	• saber facer
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas	• saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos factores *comportamentais e sociais que condicionan a práctica das actividades físicas de lecer.	CG4
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica das actividades físicas de lecer sobre os aspectos *psicolóxicos e sociais do ser humano	CG6
Coñecemento e comprensión dos fundamentos das actividades físicas de lecer.	CG4
*Aplicación das *tecnoloxías da *información e comunicación (TIC) ao *ambito das actividades físicas de lecer.	CG12
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG24 CG25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26

Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional	CG13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades físicas de lecer, con atención ás características individuais e *contextuales das persoas	CE24
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas de lecer.	CE25
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica de actividades físico-deportivas de lecer.	CE27
Capacidade para aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, nas actividades físicas de lecer.	CE28
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas de lecer inadecuadas.	CG9 CG24 CE29
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade actividades físico-deportivas de lecer.	CE26

Contidos

Tema	
1. Fundamentos das actividades de raqueta e pala	Material e Equipamento O Padel como AF de Lecer O Tenis de Mesa como AF de Lecer Boas prácticas
2. Bailes e danzas colectivas para a recreación	Material e Equipamento Bailes de salón Danzas colectivas Boas prácticas
3. Xogos tradicionais con material complexo	Material e Equipamento AF de Lecer con Bastóns AF de Lecer con Patíns AF de Lecer con Cometas AF de Lecer con Bicicleta AF de Lecer con Stand Up Paddle (SUP) Boas prácticas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Resolución de problemas	15	22.5	37.5
Prácticas de laboratorio	12	19.2	31.2
Cartafol/dossier	3	22.5	25.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesión maxistral
Resolución de problemas	Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma por parte do alumno relacionados coa materia.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais, relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Cartafol/dossier	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, merar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos,etc

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Mediante as *tutorías individuais ou *grupales nos horarios de atención ao alumno
Resolución de problemas	Mediante as *tutorías individuais ou *grupales nos horarios de atención ao alumno
Cartafol/dossier	Mediante as *tutorías individuais ou *grupales nos horarios de atención ao alumno

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Resolución de problemas	Entrega dos comentarios a lecturas e vídeos no prazo acordado a través da plataforma *FAITIC.	25	CG4 CG24 CE25 CE26
Cartafol/dossier	Entrega do dossier comercial individual no prazo acordado a través da plataforma *FAITIC.	25	CG6 CG12 CG13 CE24
Prácticas de laboratorio	Grupos-B. Consistirán na participación en actividades de Medio Natural da Área de Saúde e Deporte da Universidad de Vigo e na elaboración dunha memoria cunha análise DAFO.	50	CG4 CG13 CG24 CG25 CG26 CE24

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da materia resultará da *ponderación das probas de avaliación (resolución de problemas, cartafol/dossier e prácticas de laboratorio).

Será requisito imprescindible para aprobar a materia:

a) Presentar dentro do prazo estipulado todas as tarefas (comentarios a lecturas e videos, dossier comercial e análise DAFO das actividades de Medio Natural) a través da plataforma FAITIC.

b) Superar satisfactoriamente as prácticas de laboratorio (grupos-B).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rifkin, J., La sociedad del coste marginal cero, Paidós, 2014, Barcelona

De la Plata, N. (coord), El Entorno jurídico de las nuevas tendencias deportivas : deporte de aventura, animación deportiva y ocio activo, Dykinson, 2006, Madrid

Wilhelm,S., Manual práctico de Nordic Walking: introducción sencilla en 7 pasos con la técnica, Tutor, 2009, Madrid

Bibliografía Complementaria

<https://www.decathlon.es>, Portal de Decathlon-España,

Weiss, E., Mi bici y yo., Laorusse, 2016, Barcelona

Marcus, B., The art of Stand Up Paddling, Globe Pequot Press, 2012, Guilford, Connecticut, USA

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividades físicas e de aventura no medio natural/P02G050V01801

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes colectivos**

Materia	Especialización en deportes colectivos			
Código	P02G050V01906			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Lago Peñas, Carlos			
Profesorado	Lago Peñas, Carlos			
Correo-e	clagop@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber facer
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber facer • Saber estar / ser
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	• saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber • Saber estar / ser
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	• saber • saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	• saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	• saber facer • Saber estar / ser
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

- Ser capaz de controlar o rendemento e estado de forma nestas especialidades.

CB3
CB4
CG1
CG1
CG2
CG3
CG4
CG25
CG26
CE1
CE5
CE8
CE9
CE11
CT1
CT3
CT4
CT5
CT9

- Ser capaz de deseñar ferramentas para a detección, e o desenvolvemento de talentos (plans de formación a medio e longo prazo)

CB4
CB5
CG6
CG17
CE5
CE9
CE11

- Adquirir habilidades de dirección de persoas

CB1
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CG25
CE4
CE5
CE9
CE11
CT1
CT3
CT4
CT5
CT8

Contidos

Tema

TEMA 1: OPTIMIZACIÓN E CONTROL DO RENDEMENTO TÉCNICO, TÁCTICO E ESTRATÉGICO	1.1. O adestramento deportivo nos deportes colectivos.
TEMA 2: OPTIMIZACIÓN E CONTROL DA CONDICIÓ FÍSICA	1.2. Estrutura dos deportes colectivos e Factores de rendemento diferenciais
TEMA 3: XESTIÓ DO ESTADO DE FORMA EN DEPORTES COLECTIVOS.	1.3. O calendario de preparación e as fases da forma como condicionantes o proceso de adestramento-competición. Densidade competitiva en longos períodos
TEMA 4: DETECCIÓN E SELECCIÓN DE TALENTOS EN DEPORTES COLECTIVOS	1.4. O adestramento-competición como realidade sistémica. O adestramento integrado
TEMA 5: DIRECCIÓN DE EQUIPOS	2.1. Optimización e control das capacidades Técnico-coordinativas nos deportes colectivos
	2.2. A técnica deportiva nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade
	2.3. Desenvolvemento do mapa técnico-coordinativo dos deportes colectivos
	2.4. Adestramento e control dos contidos técnicos nos deportes colectivos
	2.5. Optimización e control das capacidades Táctico-decisionales nos deportes colectivos
	2.6. A estratexia e táctica deportiva nos contextos de colaboración-oposición
	2.7. Desenvolvemento do mapa táctico-decisional nos deportes colectivos
	2.8. Adestramento e control dos contidos tácticos nos deportes colectivos
	2.9. Optimización e control das capacidades Físico-condicionais nos deportes colectivos
	2.10. Análises da carga externa e interna
	2.11. Desenvolvemento do mapa condicional nos deportes colectivos
	2.12. Adestramento e control dos contidos físicos nos deportes colectivos: forza, velocidade, resistencia e flexibilidade.
	3.1. Deseño da carga de adestramento: Modelos de planificación nos deportes colectivos.
	3.2. Planificación contemporánea. Deseños con cargas concentradas. Microestructuración. Periodización táctica
	3.3. O deseño do plan de adestramento-competición en deportes de longo período competitivo
	4.1. Detección e selección de talentos nos deportes colectivos
	4.2. O proceso de identificación de talentos
	Construción do perfil de referencia para o alto rendemento no os deportes colectivo
	4.3. Probas e medidas para a selección de talentos nos deportes colectivos
	4.4. Desenvolvemento do talento: As etapas de formación nos deportes colectivos
	4.5. Planificación a longo prazo nos deportes colectivos. As diferentes etapas de formación e especialización
	4.6. Establecemento do curriculum na área física ou condicional, área técnica ou coordinativa, área táctica ou decisional
	5.1. observación e análise da competición como medio para a dirección de equipos
	Valoración do rendemento nos deportes colectivos: análise da competición
	5.2. O proceso de recollida de datos: a observación. Os instrumentos de recollida e análises informatizadas. Os labores de scouting
	A modelización do proceso de adestramento: a acción
	5.3. A dirección de equipos deportivos por parte do adestrador
	- Concepto de dirección de equipos: Determinantes que configuran a dirección.
	Modelos ou estilos de dirección
	- A dirección durante o adestramento. A dirección antes do partido. A dirección durante o partido. A atención á prensa
	5.4. O adestrador como xestor de recursos humanos nos grupos deportivos.
	- O adestrador como xestor de recursos humanos: a dirección de profesionais.
	Modelos de liderado por parte do adestrador
	- A cohesión grupal do equipo e a dinámica de grupo
	- O equipo multidisciplinar de traballo: o staff deportivo
	PRÁCTICA 1: adestramento integrado como recurso metodolóxico nos deportes colectivos
	PRÁCTICA 2: adestramento técnico nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade: metodoloxía analítica vs global
	PRÁCTICA 3: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo I
	PRÁCTICA 4: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo II
	PRÁCTICA 5: adestramento das capacidades físicas: resistencia
	PRÁCTICA 6: adestramento das capacidades físicas: forza
	PRÁCTICA 7: deseños de sesións de adestramento: contidos simuladores e rexenerativos
	PRÁCTICA 8: observación e análise do rendemento nos deportes colectivos
	PRÁCTICA 9: probas e tests para a detección de talentos nos deportes colectivos
	PRÁCTICA 10: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios técnico-tácticos
	PRÁCTICA 11: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios físicos
	PRÁCTICA 12: dirección de equipos: role playing
	PRÁCTICA 13: xestión de recursos humanos: caso NASA

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	10	20
Estudo de casos	10	20	30
Prácticas de laboratorio	30	17	47
Traballo tutelado	0	8	8
Traballo	0	41	41
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	1	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clases teóricas impartidas polo docente
Estudo de casos	Nas clases se resolverán clases prácticos reais
Prácticas de laboratorio	Clases prácticas impartidas polo docente
Traballo tutelado	Os estudantes deberán facer traballos tutelados

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	O docente atenderá aos estudantes que o requiran
Traballo tutelado	O docente atenderá aos estudantes que o requiran

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Valorarase a participación activa nas prácticas.	5	CG17 CG25 CG26 CE5 CE8 CE9 CE11
Resolución de problemas e/ou exercicios	O exame constará de preguntas curtas e de aplicación	60	CG3 CG4 CG6 CG17 CE9 CE11
Traballo	O traballo de aplicación versará sobre a Planificación do proceso de adestramento-competición nun deporte colectivo. Poderá ser realizado por parellas, e poderá seleccionarse de entre dúas temáticas: - Proposta de deseño de planificación dunha tempada nun deporte colectivo - Proposta de secuenciación de contidos en planificación a longo prazo nas etapas de formación nun deporte colectivo Data de entrega: día do exame. A súa extensión non poderá superar as 100 páxinas	35	CG1 CG3 CG4 CG6 CE5 CE9 CE11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante exame ou segundo estableceza a guía docente).

a) Na convocatoria do primeiro cuadrimestre (xaneiro-febreiro) o exame terá unha valoración do 50%, o traballo-proxecto un 35% e a participación activa nas sesións prácticas un 15% (deberán asistir como mínimo ao 80% das sesións prácticas). Os alumnos que non cumpran o 80% de asistencia práctica, deberán realizar un exame práctico e/ou se incluírá unha pregunta/s extras de desenvolvemento no exame de preguntas cortas e aplicación. É indispensable superar o exame teórico cunha cualificación mínima de 5 puntos para aprobar a materia.

b) De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na

convocatoria de xuño-xullo. Nesta convocatoria (xuño-xullo) e na de fin de carreira (setembro) o exame terá unha valoración do 65% e o proxecto-traballo un 35%. Gardaranse as notas do exame e traballo da convocatoria do primeiro cuadrimestre se fose o caso.

c) As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bompa, T., Entrenamiento de equipos deportivos., Paidotribo, 2009, Barcelona

Carling, C., Performance assessment for field sports: physiological, and match notational assessment in practice, Routledge, 2009, London

Lago, C., La preparación física en el fútbol, Biblioteca Nueva, 2002, Madrid

Martin, R. y Lago, C., Deportes de equipo. Comprender la complejidad para elevar el rendimiento., INDE, 2005, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Bompa, T. O., Periodización del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2000, Barcelona

Campos, J., Cervera, V.R., Teoría y planificación del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2001, Barcelona

García, J. M., Alto rendimiento: La adaptación y la excelencia deportiva, Gymnos, 1999, Madrid

Hughes, M y. Franks, I.A., Notational analysis of sport: systems for better coaching and performance in sport, Routledge, 2004, Madrid

Manno, R., Fundamentos del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2005, Barcelona

Martin, D.; Carl, K.; Lehnertz, K., Manual de Metodología del Entrenamiento Deportivo, Paidotribo, 2001, Barcelona

Matveiev, L., Teoría general del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2001, Barcelona

Platonov, V. N., Teoría general del entrenamiento deportivo olímpico, Paidotribo, 2001, Barcelona

Riera, J., Fundamentos del aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas, INDE, 1989, Barcelona

Riera, J., Habilidades en el deporte, INDE, 2005, Barcelona

Thiess, G., Tschiene, P. y Nickel, H., Teoría y metodología de la competición deportiva, Paidotribo, 2004, Barcelona

Vasconcelos, A., Planificación y organización del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2000, Barcelona

Verkhoshansky, Y., Teoría y metodología del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2002, Barcelona

Viru, A. y Viru, M., Análisis y control del rendimiento deportivo, Paidotribo, 2003, Barcelona

Zhelyazkoz, T., Bases del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2001, Barcelona

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes individuais**

Materia	Especialización en deportes individuais			
Código	P02G050V01907			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Didácticas especiais			
Coordinador/a	Zarzosa Alonso, Fernando			
Profesorado	Zarzosa Alonso, Fernando			
Correo-e	fzarzosa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Análise do proceso de adestramento no deportista desde a base até o alto rendemento xeral			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	• saber • saber facer
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber • saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• saber • saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber • saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber • saber facer
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	• saber
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	• saber • saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	• saber • saber facer
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Demostrar coñecemento e comprensión da especialización en deportes individuais.	CG3
Coñecer e comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG4
Hábitos de calidade e excelencia no exercicio profesional.	CG5 CG6 CG24 CG25 CG26 CE7 CE8 CE9 CE11

Contidos

Tema

1. Optimización e control do rendemento técnico, táctico e estratéxico
 2. Optimización e control da condición física
 3. Xestión do estado de forma en deportes individuais
 4. Detección, selección e xestión de talentos en deportes individuais
 5. Dirección deportiva nos deportes individuais
- 1.1 Fases da formación do deportista.
 - 1.2. A iniciación deportiva.
 - 1.3. Adestramento en etapas inferiores
 - 2.1. Fases do ciclo vital do deportista
 - 2.2. Desenvolvemento da elite no deporte individual
 - 3.1. Desenvolvemento do liderado do adestrador
 - 3.2. O adestrador no deporte individual
 - 4.1. Desenvolvemento e adestramento das diferentes especialidades en *natación
 - 4.2. Desenvolvemento e adestramento doutros deportes individuais cíclicos
 - 4.4. Desenvolvemento e adestramento da resistencia
 - 4.4. Desenvolvemento e adestramento da velocidade
 - 6.2. Desenvolvemento e adestramento da forza.
 - 6.3. O adestramento da forza no deporte individual. Adestramento de forza para prevención de lesións.
 7. A flexibilidade como medio de prevención de lesións. *Profilaxia no deporte individual: O quecemento
 8. Planificar no deporte individual en función do nivel deportivo e do nivel competitivo

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	29	90	119
Lección maxistral	11	20	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Traballo práctico a desenvolver pista de atletismo (módulo cuberto) ximnasio e bosque.
Lección maxistral	Realización na aula ou nas diferentes instalacións con clases maxistrais, intervencións dos grupos e debates sobre as diferentes temáticas a desenvolver en clase ou temas de actualidade vinculados á materia. As clases teóricas terán un compoñente participativo moi importante con análise de vídeos, documentación e exposicións individuais ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Valoraranse todas as competencias especificadas na avaliación docente

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	En relación coa docencia impartida nas clases teóricas está previsto que se realice un control para valorar as aprendizaxes da materia. O valor desta proba representa o 60% da nota final da materia. Tamén se terá en conta para a avaliación final a participación do alumno nos debates previstos, a asistencia á análise dos vídeos así como a valoración e achega do alumno sobre os documentos en relación coa materia. amén forma parte deste apartado de avaliación as exposicións individuais ou en grupo.	80	CG3 CG4 CG24 CG25 CG26 CE7 CE8
Prácticas de laboratorio	A asistencia ás prácticas que se realizarán en clase será o 40% da nota final da materia. Nesta valoración terase en conta a participación do alumno e as preparacións e intervencións do alumno nos contidos expostos na materia. O alumno-a debe asistir a clase práctica coa roupa e calzado adecuados. Permítese a utilización de zapatillas de cravos nalgunha práctica da materia.	20	CG5 CG6 CE9 CE11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia nas seguintes convocatorias, mantéñense os mesmos criterios que na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American College of Sports Medicine, Manual ACSM para la valoración y prescripción del ejercicio, Paidotribo, 2005, Barcelona

Arufe, V.; Martínez-Patiño, M.J. (eds), Tratado de Atletismo en el Siglo XXI, ACUGA, 2005, A Coruña

Badillo, J.; Serna, J.R., Bases de la programación del entrenamiento de fuerza, Inde, 2002, Barcelona

Bravo Ducal, J., Atletismo III, RFEA, 2000, Madrid

Bravo Ducal, J.; López, Atletismo II, RFEA, 1992, Madrid

Bompa, T., Buzzichelli, C.A., Periodización del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2016, Barcelona

Fleck, S.J., Kraemer W.J., Designing Resistance Training Programs, Human Kinetics, 2004,

Gil, F.; Marin J., Atletismo I, RFEA, 1998, Madrid

González JJ, Villegas J.A., Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales, FEMEDE, 1999,

Issurin, V., Entrenamiento Deportivo: periodización en bloques, Paidotribo, 2012, Barcelona

McDougall JD, Wenger HA, Green AJ., Evaluación fisiológica del deportista, Paidotribo, 2000, Barcelona

Platonov, V.N., Teoría general del entrenamiento deportivo olímpico, Paidotribo, 2001, Barcelona

Tous J., Nuevas tendencias en fuerza y musculación, Ergo, 1999, Barcelona

Weineck, J., Entrenamiento total, Paidotribo, 2005, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Delavier, F., Guía de los movimientos de Musculación. Descripción anatómica, Paidotribo, 2001, Barcelona

Haff, G.G., Triplett, N.T., Essentials of strength training and conditioning, Human Kinetics, 2016,

Fleck, S.J., Kraemer W.J., Designing Resistance Training Programs, Human Kinetics, 2004,

García-Manso, J.M., Navarro, M., Ruiz, J.A., Bases teóricas del entrenamiento deportivo. Principios y aplicaciones, Gymnos, 1996, Madrid

García-Manso, J.M., Navarro, M., Ruiz, J.A., Planificación del entrenamiento deportivo, Gymnos, 1996, Madrid

González-Badillo, J.J., Gorostiaga, E., Fundamentos del entrenamiento de la fuerza. Aplicación al alto rendimiento deportivo, Inde, 2002, Barcelona

Matveev, L.P., Teoría general del entrenamiento deportivo, Paidotribo, 2001, Barcelona

Naclerio, F., Entrenamiento deportivo. Fundamentos y aplicaciones en diferentes deportes, Panamericana, 2011, Madrid

Navarro, F., La velocidad, Gymnos, 1998, Madrid

Navarro, F., La resistencia, Gymnos, 1998, Madrid

Wasserman K, Hansen JE, Sue DY, Casaburi R, Whipp BJ., Principles of exercise testing and interpretation, Lippincott Williams & Wilkins, 1999,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Exercicio físico para persoas maiores				
Materia	Exercicio físico para persoas maiores			
Código	P02G050V01908			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Cancela Carral, José María Varela Martínez, Silvia			
Profesorado	Cancela Carral, José María Varela Martínez, Silvia			
Correo-e	chemacc@uvigo.es silviavm@uvigo.es			
Web	http://www.healthyfit.es			
Descrición xeral	Avaliación e prescrición de exercicio físico no colectivo de persoas maiores			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber facer • Saber estar / ser
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	• saber facer • Saber estar / ser
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	• saber • saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	• saber • saber facer
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	• saber • saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	• saber • saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica do exercicio físico provoca nos aspectos psicolóxicos e sociais nas persoas maiores.	CG6
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica do exercicio físico provoca sobre a estrutura e función do corpo humano das persoas maiores.	CG5
Coñecer e ser capaz de interpretar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional no eido das persoas maiores.	CG11
Ser capaz de aplicar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte das persoas maiores.	CG12
Ser capaz de identificar e desenvolver hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Ser capaz de promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte entre a poboación de maiores.	CG16

Ser capaz de identificar e desenvolver habilidades de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo no eido das persoas maiores.	CG13 CG25
Ser capaz de indentificar e adaptar a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Ser capaz de avaliar a condición física e prescribir exercicio físico para as persoas maiores orientado cara á saúde.	CG2 CG19
Ser capaz de identificar os riscos que se derivan para a saúde das persoas maiores do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG20
Ser capaz de planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas orientada á saúde para persoas maiores.	CG5 CG21
Ser capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de persoas maiores.	CG5 CG23

Contidos

Tema	
Tema I. Valoración da condición física e saúde nas persoas maiores.	1. Introducción á valoración. 2. As Baterías de test. 3. Os Cuestionarios. 4. Outras ferramentas de valoración.
Tema II. Os efectos do exercicio físico nas persoas maiores.	1. Introducción aos beneficios/prexuízos do exercicio físico en persoas maiores. 2. Efectos Físicos. 3. Efectos Psíquicos. 4. Efectos Sociais.
Tema III. Prescrición do exercicio físico e patoloxías nas persoas maiores.	1. Introducción ás patoloxías máis comúns en persoas maiores. 2. Prescrición de exercicio físico en patoloxías dexenerativas, cardiovasculares e cerebrais. 3. Prescrición de exercicio físico en patoloxías osteomusculares.
Tema IV. Programas específicos de exercicio físico para persoas maiores: Pautas de Intervención.	1. Introducción ao deseño de programas de exercicio físico para persoas maiores. 2. Modelos de programas: 2.1. Programas de exercicio físico na auga. 2.2. Programas de exercicio físico en seco.
Tema V. O deporte de competición nas persoas maiores.	1. Introducción á competición en persoas maiores. 2. Adaptacións regulamentarias 3. Atletas "Máster" vs Atletas "Maiores" 4. Os deportes individuais de competición en persoas maiores. 5. Os deportes colectivos de competición en persoas maiores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Traballo tutelado	0	12	12
Prácticas de laboratorio	27	27	54
Seminario	0	2	2
Saídas de estudo	3	4.5	7.5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo grupal en base ás directrices e titorización dos profesores.
Prácticas de laboratorio	Execución e análise de diferentes manifestacións de actividades físicas vinculadas ao temario da materia na instalación deportiva reservada para a mesma.
Seminario	Resolución de dúbidas, consultas sobre a materia e seguimento de traballos.
Saídas de estudo	Se prevee a visita a diferentes centros nos cales se observará e analizará un programa de exercicio físico para persoas maiores.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo grupal en base ás directrices e titorización dos profesores.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Desenvolverase en grupos traballos tutelados en base ás directrices do profesor/es. Devanditos traballos serán defendidos en clase.	60	CG2 CG5 CG6 CG11 CG12 CG16 CG19 CG20 CG21 CG23 CG25 CG26
Exame de preguntas obxectivas	Desenvolvécese un exame: tipo Test ou/e de preguntas curtas en base aos contidos desenvolvidos en clase.	40	CG5 CG6 CG13 CG19 CG20 CG21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario alcanzar un mínimo de 5 puntos en cada unha das dúas probas de avaliación.

O alumnado que non supere o 80% de asistencia ás clases prácticas, deberá realizar unha serie de exercicios teórico-prácticos (a coordinar coa profesora) vinculados á temática das devanditas clases.

En caso de non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Só se gardará a nota da parte aprobada para a segunda convocatoria do mesmo curso académico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón:

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ACSM, Exercise and Physical Activity for Older Adults, 2009, Medicine & Science in Sports & Exercise
- ACSM, Position stand: the recommended quantity and quality of exercise for developing and maintaining cardiorespiratory and muscular fitness, and flexibility in healthy adults, 1998, Medicine & Science in Sports & Exercise
- Bouchard C, Shephard RJ, Stephens T, Sutton JR, y Mcpherson BD, Exercise, fitness & health: A consensus of current knowledge, Human Kinetics, 1990, Champaign, IL
- Meléndez, A, Actividades físicas para mayores. Las razones para hacer ejercicio., Gymnos, 2000, Madrid
- Spiriduso, WW, Physical Dimensions of Aging, Human Kinetics, 1995,

Bibliografía Complementaria

- Elsawy B, Higgins KE, Physical activity guidelines for older adults, 2010, American Family Physician
- Rodríguez FA, Gusi N, Valenzuela A, Nacher S, Nogués J, y Marina M, Valoración de la condición física saludable en adultos (I): Antecedentes y protocolos de la batería Afisal-Inefc, 1998, Apunts
- Rodríguez, F.A., Valenzuela, A., Gusi, N., Nacher, S., y Gallardo, I., Valoración de la condición física saludable en adultos: Fiabilidad, aplicabilidad y valores normativos de la batería Afisal-inefc, 1999, Apunts
- Rose, DJ., Equilibrio y movilidad con personas mayores, 2ª, Paidotribo, 2014, Badalona

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas**

Materia	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas			
Código	P02G050V01909			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	• saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	• saber facer
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	• saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CG14
Coñecemento e comprensión dos factores *comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG4
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades *físicodeportivas.	CG21
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	CG22

Contidos

Tema	
1.O Mercado Deportivo. Marketing Deportivo.	1.1. A economía en torno ao deporte 1.2. A ciencia da mercadotecnia 1.3. Mercadotecnia deportiva

2. A Empresa deportiva: características e dirección.

2.1. A empresa deportiva e os seus negocios
2.2. O emprendemento no sector deporte

3. Protocolo e comunicación

3.1. A xestión de marca
3.2. Comunicación corporativa e *RSC

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	31.5	54
Resolución de problemas	15	40.5	55.5
Estudo de casos	7	32.2	39.2
Exame de preguntas obxectivas	0	1.5	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Por medio de *tutorías personalizadas ou en grupo no horario estipulado.
Resolución de problemas	Por medio de *tutorías personalizadas ou en grupo no horario estipulado.
Estudo de casos	Por medio de *tutorías personalizadas ou en grupo no horario estipulado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante	0	
Resolución de problemas	O alumno realizará de maneira individual exercicios expostos na clase. Completaraos de maneira autónoma e presentaraos por escrito no prazo acordado.	20	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26
Estudo de casos	O estudante elexirá unha empresa/marca deportiva e completará un estudo de caso orientado polo polo profesor e presentaraos por escrito no prazo acordado. Fará unha presentación pública do mesmo diante dos seus compañeiros.	50	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26

Exame de preguntas obxectivas	Constará de preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre varias opcións. Fórmula de corrección para anular el efecto del azar; [$C = A - E/(k-1)$]. **C(*cualificación), A(*acertos), E(erros), **K(número de *opcións de *respuesta). Por baixo do 60% das preguntas correctas a materia considérase non superada.	30	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26
-------------------------------	---	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da materia resultará da ponderación das probas de avaliación (resolución de problemas, estudo de caso e proba tipo test). Será requisito imprescindible para aprobar a materia :

a) Presentar dentro do prazo estipulado todas tarefas a través da plataforma FAITICb) Obter no exame unha cualificación de 5.5 ou máis puntos, tras aplicar a fórmula de corrección.c) Asistencia o 85% dos grupos B.
Para aqueles que non superen a materia na primeira convocatoria a cualificación final será o resultado da próba tipo test (100%), na que deberá obter unha cualificación de 6.5 ou máis puntos para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sánchez Martin,J., Business & Fitness. El negocio de los centros deportivos, 2011, Editorial Universitat Ouberta de Cataluña (UOC)

García Fdez.,J., Emprendiendo en el sector deportivo, de la teoría a la práctica, Aranzadi, 2016, Pamplona

Palomar,A.; Cazorla,Luis; Dompablo;S.; Avezuela,J. , Los fondos de inversión y la actividad deportiva , Aranzadi, 2015, Pamplona

Gálvez,P.;Sánchez,A.J.;Baena,M.J. , Economía, gestión y deporte. Una visión global de la investigación , Aranzai, 2016, Aranzadi

Calzada,E. , Show me the money. Cómo conseguir dinero a través del marketing deportivo , Libros de cabecera, 2012, Barcelona

Sobрино,J., El deporte, sector de actividad económica, Universidad Pontificia de Comillas, 2013, Madrid

Bibliografía Complementaria

Desbordes, Ohl y Tribou, Estrategias de Marketing Deportivo, Editorial Paidotribo, 2001, Barcelona

Rubio, B., Apuestas deportivas online, Santillana Ediciones, 2013, Madrid

Anderson, C., Charlas TED. La guía oficial TED para hablar en público, Deusto, 2016, Barcelona

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Actividades físicas de lecer/P02G050V01905

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

Lecer e turismo deportivo/P02G050V01701

DATOS IDENTIFICATIVOS**Programas de exercicio físico e benestar**

Materia	Programas de exercicio físico e benestar			
Código	P02G050V01910			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Serrano Gómez, Virginia			
Profesorado	Serrano Gómez, Virginia			
Correo-e	vserrano@uvigo.es			
Web	http://http://fcced.uvigo.es/gl/			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	• saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber • saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber facer • Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	• saber • saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	• saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	• saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber • saber facer
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O alumnado terá a capacidade de valorar distintas situacións persoais para planificar a práctica de actividade física de forma individualizada.	CG2 CG5 CG6 CG13 CG14 CG16 CG18 CG26 CE25 CE26 CE29
O alumnado mostrará hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13 CG24
O alumnado será capaz de adaptarse a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26 CE25
O alumnado mostrará habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG12 CG13 CG24 CG26
O alumnado comprenderá a literatura científica do ámbito do exercicio físico e o benestar	CG1 CG2
O alumnado mostrará a capacidade de identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	CG26 CE25 CE26 CE29

Contidos

Tema	
1. Novas Tendencias do fitness, wellness, & healthy	1.1. Programas de exercicio físico e benestar nos servizos deportivos actuais. 1.2. Novas Tendencias de programas con orientación físico saudable.
2. O Adestramento persoal.	2.1. A figura do adestrador persoal. 2.2. Mercadotecnia e comunicación. 2.3. Aplicación dos programas de exercicio físico e benestar ao adestramento persoal.
3. Fundamentos, estrutura, deseño e control de programas de exercicio físico e benestar según o obxectivo das persoas usuarias	3.1. Segmentos poboacións nos practicantes de servizos deportivos.
4. Equipamentos de fitness, wellness, & healthy	4.1. As tendencias no equipamento dos servizos deportivos e o fitness 5.2. Equipamentos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	26	16	42
Resolución de problemas	2	0	2
Presentación	2	5	7
Traballo tutelado	4	22	26
Lección maxistral	17	0	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	30	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación de coñecemento a situacións concretas e adquisición de habilidades básicas e procesuais relacionadas coa materia estudada. Dependendo do contido, pódense desenvolver en espazos especiais con equipamento especializado
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección magistral.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...

Traballo tutelado

O alumno, nun pequeno grupo, prepara un documento sobre o tema da materia previamente acordado co profesor.

Lección maxistral

O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións prácticas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (<http://www.uvigo.es/faitic>), co que poderá realizar un seguimento parcialmente on-line da materia. - Organización da docencia:
As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballo tutelado O alumno terá un horario de titorías para consultar e resolver cuestións relacionadas coa materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	A asistencia, a participación activa ea resolución das actividades propostas serán valoradas	15	CE25 CE26 CE29
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...	5	CG6 CG12 CG13 CG24 CG26 CE25 CE26 CE29
Traballo tutelado	O alumno, nun pequeno grupo, prepara un documento sobre o tema da materia previamente acordado co profesor	20	CG2 CG5 CG12 CE25 CE26 CE29
Resolución de problemas e/ou exercicios	O exame teórico poderá constar de preguntas curtas e/ou tipo test dos diversos contidos da materia	60	CG13 CG16 CG18 CG24 CG26 CE25 CE26 CE29

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado asista ou non ás aulas, ten dereito a ser evaluado (mediante exame ou segundo establece a guía docente).

a) Na 1ª convocatoria o exame terá unha valoración do 60%, o traballo un 20%, exposicións 5% e as sesións prácticas un 15% (Deberán asistir como mínimo ao 80% das sesións prácticas). Os alumnos que non cumpran o 80% de asistencia práctica, deberán realizar un exame práctico e/ou se incluírá unha pregunta/s extras de desenvolvemento no exame de resposta curta / test.

É indispensable superar o exame teórico cunha cualificación mínima de 5 puntos para aprobar a materia.

b) De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na 2ª edición.

Nesta 2ª convocatoria o exame terá unha valoración do 100%.

c) As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American College of Sports Medicine, ACSM's guidelines to exercise testing and prescription, Lippincott Williams & Wilkins, 2009, Baltimore, MD

Bouchard, C., Blair, S.N., Haskell, W., Physical activity and health, Human Kinetics, 2007, Champaign, IL

Buckley, J.P., Redgrave, A., Redgrave, S., Exercise physiology in special populations, Churchill Livingstone.-Dwyer, 2008, Edinburgh

Coburn, J. W., Malek, M. H., Manual NSCA. Fundamentos del Entrenamiento Personal, Paidotribo, 2014, Barcelona

Dwyer, G.B., Davis, S.E., ACSM's health-related physical fitness assessment manual, Lippincott Williams & Wilkins, 2008, Baltimore, MD

Earle, R., Fundamentos del entrenamiento personal., Paidotribo, 2008, Barcelona

García-García, O. y Serrano Gómez, V., Entrenamiento personal. Guía para el desarrollo profesional, Medica Panamericana, 2017, Madrid

Riva, L., Physical activity and health guidelines. Recommendations for various ages, fitness levels, and conditions from 57 authoritative sources, Human Kinetics., 2010, Champaign, IL

Werner, W.K., Hoeger, S.A., Fitness and wellness., 8, Wadsworth, 2009, Belmont, CA

Bibliografía Complementaria

American College of Sports Medicine, Exercise management for persons with chronic diseases and disabilities, Human Kinetics, 2003, Champaign, IL

Busquet, L, Las cadenas musculares (tomo I), Paidotribo, 2000, Barcelona

Colado, JC, Acondicionamiento físico en el medio acuático, Paidotribo, 2004, Barcelona

Gomariz, J.R., Estiramientos de cadenas musculares, La liebre de marzo, 2009, Barcelona

Isidro, F., Heredia, JR, Pinsach, P., Ramón-Costa, M., Manual del entrenador personal: del fitness al wellness, Paidotribo, 2007, Barcelona

Ratames, N, Manual ACSM de Entrenamiento de la Fuerza y del Acondicionamiento Físico, Paidotribo, 2015, Barcelona

Souchard, P, RPG. Principios de la reeducación postural global, Paidotribo, 2005, Barcelona

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividades de fitness/P02G050V01901

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Actividades de fitness/P02G050V01901

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología do adestramento deportivo**

Materia	Psicología do adestramento deportivo			
Código	P02G050V01911			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Dosil Díaz, Joaquín			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín			
Correo-e	jdosil@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	• saber • saber facer
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	• saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	• saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	• saber • saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	• saber • saber facer
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	• saber • saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber • saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber • saber facer
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar e planificar planes de adestramento psicolóxico.	CG4 CG5 CG7 CG15 CG25 CG26 CE2
Comprensión da psicología específica de cada modalidade deportiva, así como tratar cos deportistas e adestradores.	CG2 CG4 CG6 CG7 CG8 CG15 CG17 CG25 CG26 CE2

Coñecemento das estratexias máis efectivas para traballar no ámbito da psicoloxía do adestramento deportivo	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG15 CG17 CG25 CG26 CE2
---	---

Contidos

Tema	
1. A psicoloxía no adestramento e na competición.	1. A importancia da psicoloxía no deporte. 2. A importancia da psicoloxía no adestramento. 3. A importancia da psicoloxía na Competición. 4. A figura do psicólogo do deporte.
2. Avaliación, Planificación e Intervención Psicolóxica	1. Concepto de adestramento mental 2. Niveis de asesoramento mental 3. Avaliación e planificación do adestramento mental 4. Preparación psicolóxica dos adestramentos 5. Preparación psicolóxica das competicións
3. Programas de Adestramento Mental.	1. Psicoloxía do atletismo 2. Psicoloxía do tenis 3. Psicoloxía do golf 4. Psicoloxía do motociclismo 5. Psicoloxía do automobilismo 6. Psicoloxía do surf
4. Preparación psicolóxica das competicións.	1. Psicoloxía do fútbol 2. Psicoloxía do baloncesto 3. Psicoloxía do volleyball
5. Estratexias psicolóxicas de intervención.	1. Técnicas de intervención psicolóxica 2. Establecemento de obxectivos 3. Relaxación 4. Visualización 5. Técnicas cognitivas 6. Técnicas de biofeedback e neurofeedback 7. Técnicas de habilidades de comunicación
6. Asesoramento Psicolóxico a Adestradores, Pais, Directivos e Árbitros.	1. Enfoque educativo da iniciación deportiva 2. Motivos para comezar e abandonar un deporte 3. Do triángulo ao pentágono da iniciación deportiva 4. Os compoñentes do pentágono da iniciación deportiva

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	2	0	2
Debate	16	30	46
Lección maxistral	28	28	56
Exame de preguntas obxectivas	2	35	37
Observación sistemática	2	0	2
Traballo	2	5	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumno dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver en grupos.
Debate	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os alumnos deberán presentar unha planificación dunha temporada.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Os alumnos deberán facer unha proba tipo test de 40 preguntas con 3 alternativas de resposta.
Traballo	Os alumnos deberán presentar un traballo, tanto a nivel individual como en equipo, con formato tipo debate.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación final consistirá nunha proba tipo test de 40 pregunta, con 3 alternativas de resposta e só unha verdadeira. Cada dúas respostas incorrectas restarán unha correcta.	100	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG15 CG17 CG25 CG26 CE2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nas sucesivas convocatorias farase pregunta corta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dosil, J. (Ed), El psicólogo del deporte: asesoramiento e intervención., 2, Síntesis, 2002, Madrid

Dosil, J. (Ed), The Sport Psychologist Handbook: a guide for sport-specific performance enhancement., 1, John Wiley & Sons, 2006, Chichester

Dosil, J., Psicología de la actividad Física y del Deporte, 2, McGraw-Hill, 2008, Madrid

Bibliografía Complementaria

Buceta, J.M., Psicología del entrenamiento deportivo, 1, Dykinson, 1998, madrid

Weinberg, R. y Gould, D., Fundamentos en Psicología del Deporte, 3, Panamericana, 2009, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte/P02G050V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G050V01981			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 18	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	esthermf@uvigo.es roberto.barcala@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=179,0,0,1,0,0			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	• saber • saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber • saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	• saber
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	• saber • saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	• saber • saber facer
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	• saber • saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	• saber • saber facer
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	• saber
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	• saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	• saber
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	• saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	• saber
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	• saber
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Aplicar as TIC en Educación Física	CG12 CG13
Utilización de bibliografía e bases de datos	CG13 CG14 CG26

Planificación e deseño de actividades en diferentes contextos, situacións e en diferentes tipos de poboacións.

CG13
CG15
CG16
CG17
CG18
CG19
CG20
CG21
CG22
CG23
CG24
CG25
CG26

Contidos

Tema

Estudo e análise de a institución, programación, intervención, e avaliación do traballo desenvolvido no periodo de prácticas en empresas ou institucións, orientadas ben á docencia, á xestión, ao adestramento deportivo, á saúde, ou á recreación. Considérase como un conxunto de actividades orientadas a unha aprendizaxe baseada na acción e na experiencia e á apropiación e integración de destrezas e coñecementos. O practicum debe realizarse en servizos ou entidades desde as que se desenvolven traballos relacionados coa actividade física e o deporte en calquera dos ámbitos anteriormente relacionados e que sexan recoñecidos como centros colaboradores para a formación en prácticas mediante os correspondentes convenios. Neste sentido, existe actualmente un número importante de convenios con diferentes entidades ou institucións que desde distintos ámbitos traballan en actividade física e deporte e que garante que todos os alumnos poidan desenvolver as súas prácticas de forma adecuada.

Seguimento e control tutelado do periodo de prácticas. Estancia de prácticas

Memoria do periodo de prácticas. Planificación e temporalización das prácticas. Intervención ou simulación de intervención no centro de prácticas. Elaboración da memoria de prácticas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	5	10	15
Lección maxistral	4	0	4
Seminario	5	50	55
Prácticum	150	60	210
Traballo tutelado	10	100	110
Informe de prácticas externas	2	50	52
Informe de prácticas externas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. O titor ou titora co seu grupo de practicum organizarán as tarefas de prácticas.

Prácticum	O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión vinculada as ciencias da actividade física e o deporte.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía vinculada ao prácticum

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a todo o alumnado nas que se explica e matiza o como se van a desenvolver prácticas
Lección maxistral	Reunións co alumnado para facer seguimento do desenvolvemento das prácticas
Prácticum	Reunións personalizadas co alumnado para facer seguimento do desenvolvemento das prácticas
Traballo tutelado	Realízase traballos solicitados tanto polo titor do centro de prácticas como polo titor académico, cando estes considérenos necesario na súa formación práctica
Seminario	Organización de reunións grupais de facer á mellora da formación practica

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Informe de prácticas externas	Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro. O alumnado deberá entregar unha memoria conforme ao modelo oficial indicado a principio de curso e publicado na web da Facultade.	50	CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG19 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CG25 CG26
Informe de prácticas externas	Informe motivado e detallado do titor ou titora do centro de prácticas, según o modelo oficial publicado na web da Facultade.	50	CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG19 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CG25 CG26

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico de a universidade evaluará as prácticas desenvolvidas por os estudantes de conformidade con os criterios e fontes de información sinalados.

2. A titora ou titor de o centro escolar, como indica o art. 13 de o Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas de os estudantes universitarios, realizará e remitirá a o titor/a académico de a Universidade a avaliación final.
3. Para superar a materia de o Prácticum o estudante deberá alcanzar o aprobado en cada un de os criterios de avaliación establecidos infórmesnos, tanto de o titor/a de o centro de prácticas como de o titor/a académico. Manteranse as competencias adquiridas en primeira convocatoria ata segunda convocatoria.
4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes de o inicio de as prácticas, o/a coordinador/a de o Practicum remitiralle a o centro escolar a folla de avaliación en a que se reflectan as diferentes competencias obxecto de mesma.
5. Conforme a normativa vigente, con independencia de ser estudantes asistente como non asistente, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Particularmente, en canto a a Memoria de Prácticas, sinalar:

1. A Memoria de as prácticas desenvolverase segundo o establecido en o art. 14 de o Real decreto 1707/2011, de 18 deNoviembre.
2. A través de a guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendaciones precisas para unha correcta elaboración de a Memoria.
3. Para facilitar o proceso de avaliación cada titor ou titora contará con a correspondente folla de avaliación.
4. As datas de entrega de a Memoria de Prácticas de cada convocatoria figuran reflectidas en o calendario académico de a Facultade, podendo consultarse en o apartado de organización académica de a web de a facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

VVAA, Memoria Verífica do Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte,
http://fcced.webs.uvigo.es/images/docs/estudios/grado_ccafd/Memoria_CCAFD.pdf

VVAA, Documentos oficiais de prácticum do Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte da FECD,
<http://fcced.webs.uvigo.es/gl/docencia/practicum>

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Ter en conta a normativa propia de Prácticas Curriulares de a Universidade de Vigo e de a Facultade de Ciencias de a Educación e de o Deporte.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P02G050V01991			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	roberto.barcala@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Traballo Fin de Grao consiste no desenvolvemento autónomo por parte do estudante dun proxecto baixo a dirección dun profesor/a titor/a, cuxa realización ten a finalidade de favorecer que o estudante integre as ensinanzas recibidas durante os estudos e asegurar a adquisición das competencias propias da titulación.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	• saber
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	• saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas.	• saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	• saber • saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	• saber
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	• saber
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	• saber
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	• saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	• saber
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	• saber
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	• saber • saber facer
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados	• saber
CE20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	• saber
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	• saber • saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	• saber
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	• saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

1. Coñecementos sobre os modos de presentación do traballo técnico-científico.	CG13 CG21 CG23 CG25 CG26 CE1 CE4 CE17 CE18 CE20 CE24
2. Coñecemento dos modos de inserción do Traballo Fin de Grao no ámbito profesional.	CG14 CG21 CE1 CE2 CE3 CE4 CE17 CE20 CE22 CE26
3. Coñecemento dos modos de escritura relacionados coa realización, exhibición e presentación dos proxectos técnicos-profesionais e a súa elaboración.	CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE20 CE21 CE26
4. Capacidade para a procura, análise e incorporación da información necesaria para a elaboración dun proxecto técnico-profesional	CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE17 CE18 CE20 CE21 CE22 CE24 CE26

Contidos	
Tema	
Elaboración de una planificación adecuada a la realidad técnico-profesional de alguno de los ámbitos profesionales vinculados al Grado.	Elaboración e desenrolo dun TFG.
Presentación e defensa do traballo elaborado.	Presentación do TFG. Defensa do TFG.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	0	125	125
Presentación	0	16	16
Seminario	4	0	4
Lección maxistral	4	0	4
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Traballo tutelado	<p>SOLICITUDE DE PRESENTACIÓN E DEFENSA DO TFG.</p> <p>1. O alumno/a solicitará a presentación e avaliación do TFG co visto e prace do seu respectivo titor/a académico.</p> <p>2. A solicitude de presentación, dirixida á Comisión de Coordinación Académica, deberá ir acompañada da versión escrita e electrónica do TFG por cuádruplicado co visto e prace do titor/a académico. Poderá achegarse a documentación ou material adicional que se estime oportuno para que sexa tomada en consideración polo Tribunal avaliador. A FCED porá ao dispor do alumnado unhas orientacións académicas e de estilo para a presentación escrita da memoria do TFG.</p> <p>3. A efectos de avaliación, o titor/a académico emitirá un informe no que valorará (de 0 a 3 puntos) o labor realizado pola alumna/o durante o período de elaboración do TFG. Este informe acompañará a documentación referida no punto 2. Os criterios de avaliación ficarán recollidos na guía docente da materia.</p> <p>4. En atención ás solicitudes presentadas, a Comisión establecerá, de acordo co Tribunal avaliador, e publicará a orde para a celebración do acto de presentación pública do TFG. Polo menos, fixarase unha data na convocatoria ordinaria de xuño e outra na extraordinaria de xullo.</p>
Presentación	<p>ACTO DE PRESENTACIÓN E DEFENSA PÚBLICA DO TFG.</p> <p>1.O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible.</p> <p>2.O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadados. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas.</p>
Seminario	O titor poderá establecer titorías grupais para dar as indicacións xerais para cada fase do traballo
Lección maxistral	Existirán titorías en pequeno grupo para expoñer toda a reglamentación relativa ó TFG

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos asociados ao desenvolvemento do traballo fin de grao
Probas	Descrición
Traballo	Traballos e proxectos que complementen a formación para o desenvolvemento do traballo fin de grao

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O profesor fará unha avaliación continua do traballo do alumno. Antes da data 30 establecida para a presentación e defensa do TFG, o tribunal de avaliación terá o informe de valoración do director sobre o traballo realizado por parte do estudante cunha valoración parcial do mesmo.	30	CG13 CG14 CG21 CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE17 CE20 CE21 CE24 CE26

Traballo	ACTO DE PRESENTACIÓN E DEFENSA PÚBLICA DO TFG. 1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible. 2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadados. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas. AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN DO TFG. 1. Celebrado o acto de presentación pública do TFG, o Tribunal avaliador deliberará sobre a cualificación tomando en consideración o informe emitido polo titor académico, a calidade do contido do TFG, así como a propia exposición, en particular, a claridade expositiva e a capacidade de debate e defensa argumental do alumno/a. 2. A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (de 0 a 7 puntos) mais a valoración do titor (de 0 a 3 puntos). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros. Neste punto o Tribunal rexerase polo disposto nas Normas de Xestión Académica para as titulacións de Grao regulados polo Real Decreto 1393/2007 vixentes na Universidade de Vigo. 3. As deliberacións do Tribunal para cualificar o TFG serán a porta pechada. Unha vez finalizado o acto de defensa, o tribunal fará pública a cualificación. 4. Ao remate da avaliación e cualificación da totalidade dos TFG do grado, o Tribunal avaliador poderá conceder mencións de matrícula de honra de conformidade coa normativa.	70	CG13 CG21 CG23 CG25 CG26 CE3 CE4 CE18 CE20 CE21 CE22 CE24 CE26
----------	--	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

A calificación será a suma ponderada da calificación do Tribunal (70%) máis a valoración do titor/a (30%). A valoración do Tribunal será o promedio aritmético das notas atribuídas por cada un dos seus membros.

O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuatrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao/o titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Conforme a normativa vixente, con independencia de ser estudantes asistentes como non asistentes, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cordón, J.A.; López, J.; Vaquero, J., Manual de investigación bibliográfica y documental, Piramide, 2001, Madrid

Gutiérrez Dávila, Marcos, Metodología de las Ciencias del Deporte, Síntesis, 2005, Madrid

Regulamento de Traballo de Fin de Grao da Universidade de Vigo,

Normativa de Traballo de Fin de Grao da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.,

Bibliografía Complementaria

Jurado Rojas, Yolanda, Técnicas de investigación documental: manual para la elaboración de tesis, monografías, ensayos e informes académicos, Thompson, 2002, Mexico

Recomendacións

Outros comentarios

Ter en conta a normativa propia de TFG da Universidade de Vigo e da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.